

Migrační pakt je nepřijatelný a systém solidarity, který nastavuje, je jeho hlavní problém, potvrdil právník Kotzian

- editor007 | 27. května 2024

ČESKO / EU: Právník Robert Kotzian zná nově definitivně schválený migrační pakt Evropské unie skrz na skrz. I proto velmi ostře kritizuje také postoj české vlády k jeho schválení. Navíc fakt, že se během finálního hlasování Česká republika zdržela, vnímá jako vnitrovládní políček ministru Vítu Rakušanovi. „Nelze vynechat ani riziko kupčení s relokacemi, kdy budou vyměňovány za různé ústupky institucí Evropské unie a jiných členských států,“ poukazuje na jedno z mála připomínaných rizik migračního paktu.

Evropská unie schválila finální podobu migračního paktu. Česká republika se v tomto hlasování zdržela. Jak si vysvětlujete tento přístup k hlasování?

Tento obrat považuji za čistě účelový. Přišel krátce potom, kdy se ministr Martin Dvořák (STAN) pokusil prosadit jednoho ze svých lidí na pozici vládního zmocněnce pro euro. Protože za migrační otázky je ve vládě odpovědný jiný politik STAN, a to Vít Rakušan, je pravděpodobné, že ostatní vládní strany tohoto přešlapu STAN využily k tomu, aby ventilovaly svou nespokojenost s postupem Víta Rakušana ve věci migračního paktu. Jednodušeji řečeno, myslím, že ústup od podpory migračního paktu ke zdržování se hlasování byl políček ostatních koaličních stran Vítu Rakušanovi. Současně si někteří vládní politici asi mysleli, že si před veřejností, která je k migračnímu paktu spíše skeptická, zachrání image.

Vláda Petra Fialy však migrační pakt hájí. Podle kabinetu je to správné evropské řešení, které nastavuje solidární pravidla mezi všemi členskými státy. Souhlasíte s tím, že bylo zapotřebí najít v otázce migrace skutečně unijně solidární řešení?

Migrační pakt je nepřijatelný a systém solidarity, který nastavuje, je jeho hlavní problém. Migrační solidarita je falešná morální hodnota. Jejím účelem je morálně obhájit export migrační katastrofy do států, které jí prozatím nejsou zasaženy. I pouhé riziko, že tento problém začne být zavlékán také do České republiky, je nepřijatelné a v ostrém rozporu s naším národním zájmem.

Největší polemiku vyvolala diskuse o tom, jestli migrační pakt obsahuje povinné migrační kvóty, tedy jestli zavazuje Českou republiku k povinnému přijímání nelegálních migrantů na své území. Jak si text paktu vykládáte vy?

Odpověď bude záviset na tom, co to vlastně znamená přijímání migrantů. Pokud to znamená, že k nám budou migranti Evropskou unií nebo jinými členskými státy dováženi, pak bych odpověděl, že to nám nejspíše nehrozí. Na druhou stranu, v migračním paktu je několik nevyřešených právních mezer. Zatím proto nelze vyloučit ani výklad, podle kterého by za určitých okolností mohlo nastat i takové dovážení. Podle oficiálního výkladu to nastat nemůže. Rozsoudí to až praxe. Pokud ovšem přijímání migrantů znamená i to, že si budeme muset v České republice ponechávat migranty, kteří se zde zastaví nebo je zadržíme na jejich cestě do Německa, případně do jiné země, pak musím odpovědět, že takové přijímání migrantů pakt obsahuje. Pokud se na migrační pakt budeme dívat optikou politické reality, je třeba doplnit, že zcela reálné je riziko politického aktivismu zástupců (budoucí) české vlády, tj. aktivistické slibování relokací, což je ono dovážení migrantů orgány Evropské unie nebo jinými členskými státy. Nelze vynechat ani riziko kupčení s relokacemi, kdy

budou vyměňovány za různé ústupky institucí Evropské unie a jiných členských států. Očekávám, že většina členských států bude volit spíše jiné formy povinné solidarity než relokace. Úměrně tomu ovšem poroste tlak institucí Evropské unie a jižních států na relokace, případně na vnášení prvků povinných relokací do migračního paktu jeho novelizacemi. Je tedy otázkou, jak dlouho budou v politické realitě naši politici schopni odolávat tlakům orgánů Evropské unie a jiných členských států, než začnou sem tam nějaké ty relokace přislíbovat?

Ministr zahraniční Jan Lipavský po finálním schválení migračního paktu prohlásil, že je přesvědčený o tom, že se ČR podaří následně vyjednat výjimku z přijímání dalších migrantů, protože v přepočtu na počet obyvatel naše země přijala nejvíce uprchlíků z Ukrajiny. Co říkáte na tento argument?

Je možné, že jednou dvakrát bude České republice nějaká úleva z povinné solidarity schválena, ale nelze na to spoléhat. Je sice pravda, že máme největší počet ukrajinských uprchlíků na hlavu, ale tento počet je jen jedním z více než dvaceti kritérií, podle kterých se bude výjimka posuzovat. Velkou migrační zátěž nese řada členských států Evropské unie. Některé z nich, možná jejich většina a možná všechny, budou také usilovat o schválení úlevy z povinné solidarity. Proto si myslím, že se s těmito úlevami bude šetřit.

Pokud mluvíme o výjimce pro ČR, kdo o ní bude teoreticky rozhodovat? A existují nějaká jasná pravidla, kdy takovou výjimku udělit a kdy nikoliv? Ptám se proto, jestli se z udělování výjimek nemůže v EU stát pouze velký politický obchod ve snaze udržet „poslušnost“ členských zemí...

Na výjimku mají nárok jen státy, o kterých úřednická Evropská komise rozhodne, že čelí tzv. migračnímu tlaku. Za účelem tohoto rozhodnutí musí Evropská komise vzít v úvahu oněch více než dvacet kritérií a počet ukrajinských uprchlíků v zemi je jen jedním z nich. Pokud Evropská komise rozhodne, že Česká republika je vystavena migračnímu tlaku, bude ještě rozhodovat Rada Evropské unie, zda je to důvodem pro udělení nějaké výjimky z povinné solidarity. Pokud rada rozhodne, že ano, rozhodne také, zda bude tato výjimka znamenat plnou, nebo jen částečnou úlevu od povinné solidarity. Radu tvoří členské státy se svými zájmy a léty nakupenými problémy v oblasti migrace a vždy proto existuje riziko, že nám výjimku neschválí jen tak. A i když ji schválí, bude to vždy jen na jeden rok. Každý další rok se bude muset celý proces opakovat, přičemž dosáhnout výjimky bude rok od roku složitější. Migrační pakt pro toto vyjednávání o úlevách z povinné solidarity nestanovuje prakticky žádná pravidla. Je pravděpodobné, že se s těmito úlevami bude politicky obchodovat. Určitě to nikdo nepřizná, ale nedělejme si iluze, jak to bude za zavřenými dveřmi probíhat.

Přestože se mluví o finální podobě migračního paktu, je skutečně už „vymalováno“, nebo mohou migrační politiku EU ještě změnit např. nadcházející volby do Evropského parlamentu?

Nyní je skutečně již „vymalováno“. V úterý 14. května 2024 byl migrační pakt definitivně schválen. Nicméně je to právní předpis a ten je možné kdykoli změnit nebo dokonce zrušit. Nadcházející volby do Evropského parlamentu budou opravdu důležité. Jejich výsledek může významně ovlivnit, jaká bude nová Evropská komise. Pokud to bude také začátek proměny celkové politické situace v Evropě, možná postupně nastanou podmínky příznivé pro zásadnější změny. Nicméně na druhé straně je realitou, že jižní státy a ostatní migračně silně zatížené státy mají v této oblasti dost odlišné zájmy od států, které migračně zatížené nejsou. A to do určité míry bez ohledu na to, jak orientovaní politici stojí v jejich čele. Těžko proto soudit, na čem se takto rozpolcená Evropská unie bude schopna domluvit.

Poté, co v Evropské unii před pár lety ztroskotaly snahy o prosazení migračních kvót,

evropští politici dlouho přešlapovali na místě, než přišli právě se schváleným migračním paktem. Když odhlédneme od vášní vyvolávaných relokací uprchlíků, přinese do evropské migrační politiky alespoň něco pozitivního?

Povinná solidarita je sice hlavní problém migračního paktu, ale určitě ne ten jediný. Ale dobře, nyní si ty největší nevýhody odmyslím. Pak bych řekl, že například screeningové nařízení, podle kterého by měl být každý migrant při vstupu na území Evropské unie prověřen, je posun správným směrem. Zdůrazňuji ale slovo „posun“ správným směrem. Tím chci říci, že jde jen o posunutí k lepší praxi, nikoli o uspokojivé řešení. To by dle mých představ bylo daleko přísnější.

Pokud byste měl tu možnost, jaký přístup k nelegální migraci byste EU doporučil?

Takových opatření by byla řada. Základním systémovým problémem je přebujelý systém lidských práv. Ten došel už tak daleko, že skutečné řešení migrační katastrofy je z právního hlediska téměř nemožné. Mým prvním doporučením by proto byla zásadní reforma lidskoprávního systému. To není nic jednoduchého, právně ani politicky, ale určitě to není něco neproveditelného. Druhým zásadním doporučením by bylo začít konečně chránit a bránit vnější hranice Evropské unie. Nemyslím umělé právní konstrukce, jako je tzv. fikce nevstupu, která v migračním paktu je a je nám předkládána jako velký výdobytek. Migranti se nesmějí na území Evropské unie vůbec dostávat.

[ZDROJ](#)